

Raadsinformatiebulletin

Valkenburg, 13 mei 2020

Betreft: Inzet beweegmakelaar

Registratienummer: 20.36

Geachte leden van de raad,

Op 18 november 2019 heeft de commissie Sociaal Domein gesproken over de inzet van een beweegmakelaar in onze gemeente. Ik heb toen een tweetal toezeggingen gedaan namelijk:

1. Ik zou nagaan of er subsidiemogelijkheden zijn;
2. De resultaten van het onderzoek dat is gehouden in de gemeente Vaals (en eventueel andere gemeenten) omtrent de (financiële) opbrengsten ten aanzien van de inzet van een beweegmakelaar zouden aan de commissie Sociaal Domein ter kennisname worden voorgelegd.

In dit RIB ga ik kort nader in op de inzet van een beweegmakelaar en daarnaast zal ik een toelichting geven op de bovenstaande toezeggingen.

Inzet beweegmakelaar

Mensen die kampen met bijvoorbeeld overgewicht, diabetes, depressie of gevoelens van eenzaamheid en die bij de huisarts of bij een andere (eerstelijns) zorg- of hulpverlener op consult of op gesprek gaan, kunnen moeilijk zelf de noodzakelijke verandering te weeg brengen tot een gezondere leefstijl. Ervaring leert dat met ondersteuning dit vaak wel lukt. Deze ondersteuning kan door de (eerstelijns) zorg- of hulpverlening vaak onvoldoende gegeven worden vanwege onder meer gebrek aan tijd, middelen of onvoldoende kennis van de sociale kaart. De (eerstelijns) zorg- of hulpverlening verwijst mensen dan door naar de beweegmakelaar. Deze vormt de spil tussen de (eerstelijns)zorg- of hulpverlening, de patiënten/cliënten en het aanbod aan voorzieningen. Dit kan zijn op het gebied van sport, bewegen, cultuur en sociale contacten. Maar ook de aanvraag voor een uitkering of een bijstandsuitkering uit de Participatiewet kan door middel van de inzet van de beweegmakelaar worden voorkomen.

Welzijn op Recept

De werkwijze van de beweegmakelaar is gebaseerd op de methodiek "Welzijn op Recept". Deze methodiek ondersteunt mensen met klachten waar op dat moment geen medische of psychologische interventie nodig is.

De beweegmakelaar maakt deel uit van het Team Sociaal Domein en Burgerparticipatie. Daarnaast is hij/zij lid van het Sociaal Team.

De huisartsen in Valkenburg zijn enthousiast over de inzet van de beweegmakelaar. Met de initiatiefnemer van het gezondheidscentrum in Valkenburg Centrum is bovendien gesproken over een mogelijke fysieke plaats voor de beweegmakelaar in het gezondheidscentrum.

De beweegmakelaar begeleidt, coacht en ondersteunt cliënten maar is nadrukkelijk geen arts, therapeut of hulpverlener. Hij/zij heeft vanuit zijn/haar achtergrond en werkervaring, wel kennis van en inzicht in de problematiek, die zich kan voordoen en van de sociale kaart. Dat maakt dat hij/zij wel goed kan signaleren en indien nodig, doorverwijzen naar de juiste instantie.

Tenslotte is het de bedoeling om de beweegmakelaar periodiek huisbezoeken te laten afleggen bij alleenstaande 75 plussers.

Wat is het doel?

Het doel van het beleid is om kwetsbare burgers meer te laten bewegen en/of hen ondersteuning te bieden bij het aangaan van (nieuwe) contacten en het daarmee verbreden van het sociale netwerk. Hierdoor worden op termijn dure maatwerkvoorzieningen zoals begeleiding individueel en/of in groep uit het sociaal domein voorkomen. Door de inzet van de beweegmakelaar wordt daarnaast voorkomen dat mensen een (bijstands)uitkering aanvragen.

Wie wordt er doorverwezen naar de Beweegmakelaar en wat zijn de resultaten?

Om een indruk te geven over wie wordt doorverwezen en waarom treft u hierbij een tweetal casussen aan. Deze zijn uit het rapport van de gemeente Vaals overgenomen. In dit rapport staan nog meer voorbeelden waarin de beweegmakelaar een centrale rol heeft gespeeld.

Casus 1:

Mevrouw is vanuit de praktijkondersteuner van de huisarts doorverwezen vanwege ernstige eenzaamheidsklachten. Na de intake is mevrouw begeleid naar een sport en spelgroep, waar zowel laagdrempelige toegang, fysieke beweging maar vooral ook opbouw van sociale contacten en netwerkversterking centraal staan. Deze aanpak is succesvol gebleken. Mevrouw heeft voldoende handvatten gekregen om meer zelfstandig sociaal contact aan te gaan, waarna de ernstige eenzaamheidsklachten afgenomen zijn. Hiermee is een maatwerkvoorziening begeleiding groep voorkomen.

Casus 2:

Mevrouw is door familie aangemeld, omdat zij nauwelijks participeerde in de samenleving. Ze is in eerste instantie begeleid naar vrijwilligerswerk. Vanuit het vrijwilligerswerk is mevrouw doorgestroomd naar regulier werk. Naast haar betaalde baan doet ze nog altijd vrijwilligerswerk (zoals een ondersteuningsgroep voor kankerpatiënten) en verleent ze mantelzorg. Hiermee is een langdurige uitkering voorkomen.

Subsidiemogelijkheden

Er zijn een aantal subsidiemogelijkheden onderzocht. Zo is er navraag gedaan bij de Provincie Limburg, Zonmw, Oranjefonds. Bij deze organisaties kunnen in het kader van zorg voor ouderen subsidies worden aangevraagd door Stichtingen en (zorg)organisaties, maar niet door gemeenten. Bij de provincie Limburg is het overigens voor maatschappelijke organisaties niet meer mogelijk om een subsidieaanvraag te doen. Deze subsidie loopt af in 2020. Wij blijven deze mogelijkheid volgen voor het geval deze subsidie vanaf 2020 wordt verlengd. Wij zullen dan in overleg met onze netwerkpartners uit het sociaal team bekijken hoe wij de beweegmakelaar kunnen onderbrengen in deze nieuwe subsidieronde van de provincie Limburg. Ook is gekeken om een samenwerking aan te gaan met de ons omliggende gemeenten. Er is gebleken dat zij allen op een ander punt staan in het proces. Hierdoor is het moeilijk om een samenwerking aan te gaan.

Zorgverzekeraar en Zorgkantoor

In de pilotperiode zullen gesprekken worden geïnitieerd met de zorgverzekeraar (CZ) en met het zorgkantoor over een mogelijke (financiële) samenwerking en inzet. Het is wel van belang dat we via een eigen cliëntvolgsysteem en analyse van de cijfers de zorgverzekeraar en het zorgkantoor deelgenoot maken van de opbrengsten van de inzet van de beweegmakelaar.

Monitoren van de cliënten

Een belangrijk deel van de werkzaamheden van de beweegmakelaar bestaat uit het registreren en monitoren van de cliënten. De cliënten krijgen, na doorverwijzing door de (eerstelijns) zorg- of hulpverlening een intakegesprek waar aan de hand van een vragenlijst, informatie wordt verkregen over onder andere beweeggedrag, ontmoeting, motivatie, subjectieve gezondheidsbeleving, voorkeuren en mogelijkheden. Alle informatie gedurende het traject wordt bijgehouden in een cliëntvolgsysteem met monitorfunctie. Zowel de individuele deelnemer als de totale deelnemerspopulatie kan zo gevolgd worden. Tenslotte kunnen we via dit systeem ook nagaan of de inzet van de beweegmakelaar daadwerkelijk een vermindering van de kosten voor maatwerkvoorzieningen (Wmo) en uitkeringen (PW) tot gevolg heeft.

Evaluatie

Een van de eerste werkzaamheden van de beweegmakelaar is kennismaken met het sociaal netwerk (huisarts, praktijkondersteuner, Wmo consulenten, maatschappelijk werker, wijkverpleegkundige, MEE consulent, Mantelzorgconsulent etc.) in de gemeente Valkenburg aan de Geul. Daarnaast zal de beweegmakelaar zich de sociale kaart van onze gemeente eigen moeten maken. Dit kost tijd.

Daarom hebben wij gekozen voor een pilot periode van 3 jaar, zodat er voldoende tijd is om ook daadwerkelijk mensen te ondersteunen. Deze periode is ook nodig om goed te kunnen monitoren. Wij zullen halfjaarlijks rapporteren aan de commissie Sociaal Domein.

Effectiviteit: (financiële) resultaten van de gemeenten Vaals en Haarlemmermeer

De effectiviteit van de beweegmakelaar heeft zich in een aantal gemeenten inmiddels bewezen. Daarnaast zijn er andere gemeenten in onze regio bezig om door middel van de methodiek Welzijn op Recept een beweegmakelaar c.q. welzijnscoach in te zetten. In januari zijn wij aangeschoven bij een bijeenkomst in Kerkrade waar een aantal Parkstad gemeenten heeft aangegeven met deze methodiek en de inzet van een beweegmakelaar te willen gaan werken. Het Kenniscentrum Welzijn op Recept heeft hier diverse voorbeelden de revue laten passeren. Hierbij zij opgemerkt dat overal gebruik wordt gemaakt van de inzet van een welzijnscoach die wordt ingezet via het welzijnswerk. Ook deze mogelijkheid hebben wij in onze gemeente onderzocht maar die is financieel niet haalbaar (te duur).

Uit de rapportages van Vaals en Haarlemmermeer zijn dit de meest opmerkelijke uitkomsten:

1. Het sociaal makelen (dat is wat de beweegmakelaar in feite doet) draagt bij aan veel levensgeluk, sociaal-psychisch welbevinden en heeft impact op de lichamelijke gezondheid bij inwoners.
2. De interviews met cliënten en de registratie laten zien dat de beweegmakelaar daadwerkelijk ontmoeting tot stand brengt tussen mensen. De bijdrage varieert van een duwtje in de rug bij het nemen van initiatief, bemiddelen van maatjes, vrijwilligers of stagiairs tot het organiseren van ontmoetingsmomenten tussen inwoners in de wijk.
3. Uit het onderzoek van de gemeente Haarlemmermeer komt naar voren dat iedere geïnvesteerde euro in de beweegmakelaar € 3,- oplevert in jaar 1 en ruim € 4,50 in jaar 2 en ruim € 5,50 in het derde jaar. In Vaals is uit het onderzoek eveneens naar voren gekomen dat iedere geïnvesteerde euro in de beweegmakelaar er bijna € 3,- wordt terugverdiend.
4. De investering in de beweegmakelaar levert vooral besparing op voor de gemeente, de zorgverzekeraar (Zvw) en het zorgkantoor (Wlz). De opbrengsten voor de gemeenten komen vooral ten goede van de Wmo en Participatiewet. In Vaals is bijvoorbeeld 10% van de cliënten door de beweegmakelaar doorverwezen naar regulier werk (dus geen uitkering) en bij eveneens 10% van de casussen is maatwerk Wmo voorkomen. Het is interessant om in gesprek te gaan met de zorgverzekeraar en het zorgkantoor over de meerwaarde van de inzet van de beweegmakelaar voor deze organisaties.
5. Bij de partners in het veld is er het nodige draagvlak voor de inzet van de beweegmakelaar.

De resultaten van beide onderzoeken zijn als bijlagen bij dit RIB toegevoegd.

Financiën

De totale kosten voor de inzet van de beweegmakelaar bedragen per jaar € 77.500,- en komen ten laste van de taakstelling sociaal domein. Omdat wij nu nog niet weten wat de daadwerkelijke opbrengsten zijn voor Valkenburg aan de Geul is het nog niet mogelijk om deze 'opbrengst' te verwerken in de budgetten. Wij zullen dit uiteraard wel rapporteren op basis van de ervaringen die wij opdoen en de resultaten die wij boeken.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

drs. Remy Meijers
wethouder Sociaal Domein

Bijlage:

1. Rapport gemeente Vaals;
2. Onderzoekresultaten gemeente Haarlemmermeer.